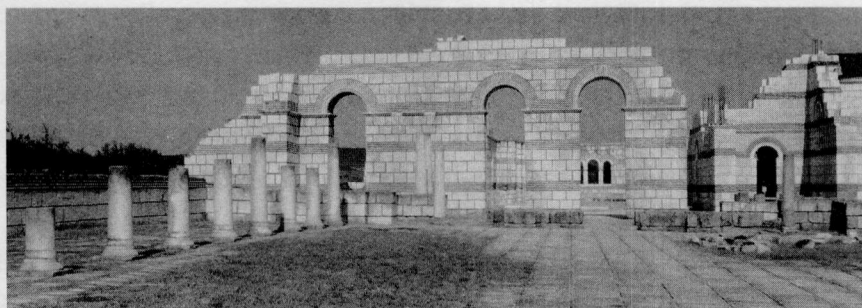

През 1911 г. Никола Йонков-Владикин в своята „История на древните траки от новокаменния период до цар Борис“ също отстоява с всички достъпни му аргументи тезата, че „в най-старите времена един народ, един език, разделен на много наречия, е населявал полуостровите: Балкански и Малоазийски, Дакия, сегашна Румъния и Скития (сегашна Русия, Киев), както и останалите славянски земи. И наистина Дакия е била населена от траки, а самите славяни са дошли от същата Дакия“. „Ония народи, които след края на т. нар. Велико преселение на народите *биват наричани „славяни“*, са всъщност нищо друго освен *останките от народите, населявали преди това съответните земи и назовавани от гърци и римляни в дълги списъци: траки, гети, мизи, даки, агатирси* и т.н.“ – без колебание изтъква австриецът Вилхелм Обермюлер в своето историческо изследване „Произходът на маджарите – с въведение относно миграциите на келтите и днешните европейски народи“, издадено във Виена през 1872 г.

Най-справедливите в света

Очевидно и завърналите се тук „славяни“ вярно са произнасяли името „българи“. А *траките* също почитали коня и Конника. *Българите* не им отстъпвали по многовековен опит в държавното строителство – според ст.н.с. Петър Добрев когато те прехвърлили държавата си и отсам Дунав, те са донесли управленческа система с 37 нива на административните постове – факт, който според изследователя показва изключително развита държавна структура и съответно, изключителната ѝ древност. И в новата им столица южно от Дунав – Плиска – проличават както градостроителните традиции на българите, така и самочувствието им на могъщ народ. Те не предпочели високо непристъпно място, каквито има в изобилие по тези земи, а я построили сред полето на площ над 23 км² – най-голямата средновековна престолнина в Европа по това време. След първата укрепената линия навътре следва втори защитен пояс с крепостни стени, дебели 2,6 м и високи 10 – 12 м изградени от големи каменни блокове с бойна пътека и зъбери отгоре, външни цилиндрични кули на всеки ъгъл, а на всяка стена – по 2 петобъгъ-

лни кули и по една порта, фланкирана с четириъгълни кули. Източната и Западната порта били главни и се издигали от двете страни на проход между 14 – 15-метрови масивни кули със странични помещения на няколко етажа. Самите проходи били дълги по 15 м и широки по 5, като се затваряли от едната страна с падаща врата (катаракта), а от другата – с масивни двукрили врати. От двете им страни стояли големи каменни изображения на лъвове, а в заграждения по този начин Вътрешен град се намирала Тронната палата на площ над 4000 м² върху вкопани дълбоко в земята основи, дебели повече от 2 м. На всеки от ъглите на двореца е имало масивна кула, а са запазени и основите на високо приземие с проходи, покрито с надлъжни тухлени сводове. Тронната зала над тях имала план на базилика с преддверие на юг, централна зала на три кораба (разделена надлъжно с колони) и северна част с полукръгла ниша (екседра) за трона и две странични помещения. Западно от Тронната зала се издигала дворовата базилика – трикорабна триапсидна постройка.

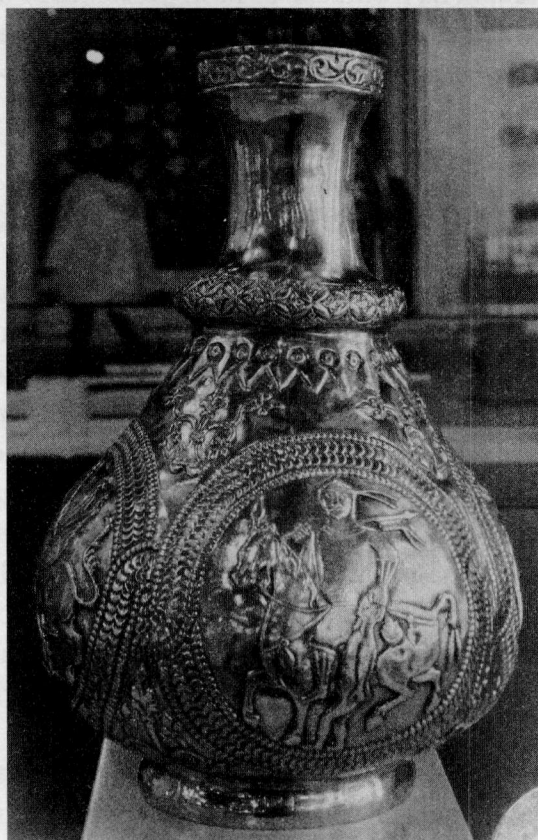
Оцелялото от Голямата базилика в престолнината Плиска

Във вътрешния град са разкрити останките от градските жилища, комплекси имения, занаятчийски квартали и пазарища пред трети укрепен пояс – на Малкия дворец, който бил централната част на каменната цитадела. Зад дебителите 1,60 м стени от квадратни тухли

Дворецът вътре бил изграден от големи каменни блокове, споени с червен хоросан, а за украса били използвани мраморни архитектурни детайли. Редом са запазени основи на храм в характерния за старите българи план на два вписани един в друг квадрата с преддверие от юг. До западната оградна стена се издигала сграда с голямо водохранилище (18,5 на 16,2 м), отвътре облицовано с тухли и измазано с водонепропусклива мазилка. Под този дворец, по протежение на целия град между другите големи градежи, са открити много подземни ходници към останалите сгради на дълбочина 4,8 м и край изходите на някои от тях са намерени останки от железни съоръжения – вероятно на врати. Ст.н.с. Петър Добрев пръв стигна до въпроса дали по чудо крепостната стена е съвпадала по площ с обхождащата древния Балх, който според китайците имал обиколка 80 ли (към 24 км) и арменците го имали за „Майката на всички градове“?!

За забележителната мъдрост на българското управление арабският книжовник Иби-Фадлан пише: „Всеки при тях каквото посее, го взима за себе си – царят няма право над продукта, освен една малка кожа от златка, която му се дава като годишен данък от всеки“ – съхранена практика дори през 921 г., откогато е това свидетелството. Наистина, и българското общество е било разделено на боили, багатури и народ, но за разлика от индийското кастово деление, при предците ни е можело да се преминава от по-ниска в по-висока позиция по заслуги, което е било стимул за най-добра служба.

„Това е народът, който преди тебе имаше всичко, което е пожелавал – пояснява на своя крал Теодорих за тази особеност при българите готският епископ Едоний: – Народ, при който този е получавал титли, който е купувал благородството си с кръвта на неприятеля.“ Също като траките са били прочути с успехите си във военното дело, в медицината (умеели дори да правят черепна трапанация), в изящните изкуства и в музиката. Знаели ги като храбри воини „понеже у тях се смята без колебание по-благороден оня, чието оръжие е било повече окървавено в сражение“ (епископ Едония) и също имат свой специален, леко сърповиден към острието меч, но изкривен в обратната посока – сабята. С нея секат страховито както

Тежко въоръжен български конник, праметнал през рамо копие с двурого знаме, влачи за косата пленник – изображение върху кана в старобългарското Надсентмйклошко златно съкровище с кръстове, наши древни знаци и свещени символи от IX в. по 23 съда с общо тегло около 10 кг, изложено във Виенския музей за история на изкуството

яздят, защото са измислили още нещо изключително важно: стремето, на което да стъпва ездачът, за да замахне мощно. В битката използват сходни бойни похвати – нападение с отстъпление и въвличане на противника в засади.“

В библиотеката на Ватикана се пази „Анонимът на Хазе“, в който се казва: *„Племена и народи се стремяха да станат поданици на българската империя, защото българите бяха най-справедливите в света.“*

Спасителят на Еврона

Когато след романизирания тракиец Тиберий Константин от константинополския трон е изпаднала Юстиниановата династия, през VII в. Източната Римска империя се свила до съвременните граници на Турция и Гърция. Походът на ромейския император Константин IV срещу българите през 681 г. потвърдил в Константинопол, че българската държава е вече и на Балканите. Тя се простирала от Черно море на изток до река Тимок на запад и от Стара планина на юг до река Днепър на север, а за столица въздигнала Плиска. Начело с кан Испор/Аспарух, тя бързо приобщила и придошлите от север (съ)племена. Неговият наследник кан Тервел през 705-а обсадил с войската си Цариград и върнал сваления ромейски император Юстиниан II Ринотмет на престола му. В ответ за помощта василевсът тържествено го обявил за кесар на Източната Римска империя – титла със значението на втори след императора – и му дал областта Загоре със земите от днешните градове Сливен и Ямбол до Черно море.

В обкръжението на своите боили и багатури за кан Тервел това е била справедлива възможност за споения му вече единен народ да си възвърне управлението над своите изконни земи в Одриското царство и съюзните му области. Изглежда, след 716 г. дори отстъпил българския престол на сина си кан Кормесий и наблегнал само на имперската си длъжност като кесар. Затова когато новият ромейски император Лъв III Сириец го помолил за помощ срещу арабите, които блокирали Константинопол по суша с 200-хилядна армия, а откъм морето – с 2500 кораба, през пролетта на 718-а кесарят повел своята войска към ромейската столица. В генералното сражение българската кавалерия сразила противниците си. Според летописеца Теофан в конфликта загинали 22 000 араби, а Зигеберт говори за 30 000 и всички са единодушни, че арабите